

Kādēļ Pāvils rakstīja romiešiem

*Sagatavoja Starptautiskās kristiešu vēstniecības pārstāvis Jurgens Buhlers
www.icej.org*

Rakstot vēstuli draudzei Romā, apustulis Pāvils veltīja trīs nodaļas, lai skaidrotu Izraēlas un pagānu kristiešu attiecības. Patiesībā šī tēma vijas cauri visai vēstulei.

1.nodaļas 16.pantā Pāvils pasludina, ka evaņģēlijs ir „vispirms jūdām un arī grieķim”. 2.nodaļā viņš runā par jūda identitāti un apgraizīšanas ieguvumu. 3. nodaļā Pāvils jautā, vai ir kāds labums būt jūdām, un atbild uz to apstipriņoši.

Izraēlas tēma tiek skarta vēstulē Romas ticīgajiem vairāk nekā jebkurā citā Pāvila vēstulē Āzijas draudzēm. Rodas jautājums: kādēļ Pāvils rakstīja vairāk par Izraēlu tieši Romas draudzei? Atbildi var atrast šajā it kā nenozīmīgajā pantā: “Sveiciniet Priskillu un Akvilu, mana darba biedrus Kristū Jēzū” (Rom.16:3).

Izraidīšana no Romas

Priskilla un Akvila bija Pāvila līdzstrādnieki vairākus gadus. Apustuļu darbos mēs lasām pirmo reizi par šo dievbijīgo pāri, kad Pāvils satiek viņus grieķu pilsētā Korintā.

“Pēc tam Pāvils, aizgājis no Atēnām, nonāca Korintā. Un viņš sastapa kādu jūdu, vārdā Akvila, kas cēlies no Ponta. Tas nesen ar savu sievu Priskillu bija šeit ieradies no Itālijas, jo Klaudijs bija pavēlējis visiem jūdiem atstāt Romu” (Ap.d.18:1-2).

Šī ģimene palīdzēja Pāvilam nodibināt draudzi Korintā, kā arī devās viņam līdzī uz Efezu, kur aktīvi atbalstīja Pāvila kalpošanu, dibinot draudzes. Tāpat kā Pāvils, arī viņi bija jūdu izcelsmes Jēzus sekotāji. Apustuļu darbos mēs lasām, ka viņiem tika pavēlēts atstāt Romu, jo imperators Klaudijs bija padzinis visus ebrejus no valsts.

Romiešu vēsturnieks Suetonius apstiprina šo faktu. Agrīnās draudzes vēsturnieks Orosius šos notikumus attiecina uz 49.gadu pēc Kristus. Suetonius skaidro, ka izraidīšana notika “nemieru un nekārtību dēļ starp jūdiem Kristus kūdīšanas rezultātā”. Lielākā daļa draudzes vēsturnieku šodien piekrīt, ka tas ticis attiecināts uz Kristu. Acīmredzot, starp ebrejiem Romā izraisījās strīdi par Jēzu kā Mesiju, tāpat kā tas notika Jeruzālemē (Ap.d.8:1), Antiohijā (Ap.d.15), Ikonijā (Ap.d.14:1-7), Tesalonikā (Ap.d.17) un citviet. Taču Klaudijam trūka iecietības attiecībā uz jūdu nesaskaņām un viņš visus ebrejus izraidīja no Romas.

Starp šiem jūdiem bija arī Priskilla un Akvila, kuri aizbēga uz Korintu un tur sastapa

Pāvilu. Vairākus gadus viņi kalpoja kopā, dodoties ar Pāvilu arī uz Efezu. Bet, kad Romā parādījās jaunais imperators Nero, viņš atļāva ebrejiem 54.gadā pēc Kristus atgriezties.

Priskilla un Akvila arī atgriezās Romā, un tādēļ savas vēstules beigās Pāvils lūdz viņus sveicināt.

Pirmā pagānu tautu draudze

Ebreju izraidīšana no Romas ir svarīgs faktors, lai izprastu Pāvila vēstījumu romiešu draudzei. Draudze Romā eksistēja jau ilgu laiku, pirms Pāvils tur ieradās. Tāpat kā daudzās citās draudzēs pirmajos gadu desmitos pēc Kristus, arī šeit daudzi ticīgie un, nepārprotami, lielākā daļa mācītāju bija ebreji. Viņi vislabāk izprata Rakstus, kuri tajā laikā sastāvēja tikai no Vecās derības. Klaudijam izraidot ebrejus no valsts, draudze Romā, iespējams, bija pirmā draudze, kas sastāvēja tikai no pagānu ticīgajiem. Tas noteikti bija liels izaicinājums. Visi mācītāji un vecajie, kuri katru sabatu mācīja viņus, nu bija prom.

Tomēr Svētais Gars bija arī ar romiešiem un pagānu ticīgie spēja uzturēt draudzi Romā, ka tā nesabruka. Visticamāk, ka šis laiks, kad draudze it kā auga pati par sevi, atnesa jaunu pārliecību Romas ticīgajiem, ka viņi var darboties arī bez jūdiem.

Saspīlējumi, atgriežoties Romā

Ebrejiem tika atļauts atgriezties un nav šaubu, ka radās saspīlējumi. Priskilla un Akvila bija starp tiem, kuri atgriezās un droši vien sastapa savādāku attieksmi pret viņiem. Vēsturiskais konteksts diezgan pārliecinoši uzvedina uz domām, ka Pāvils rakstīja Romas draudzei, lai savestu lietas kārtībā un atrisinātu saspīlējumus starp jaunajiem pagānu ticīgo vadītājiem un atbraukušajiem ebreju ticīgajiem.

Piemēram, mēs redzam, ka Pāvils stingri piekodina pagānu ticīgos neaizmirst, ka viņu garīgās saknes ir jūdaiskas. Pat savā sveicienā vēstules sākumā viņš atgādina, ka Jēzus “pēc miesas cēlies no Dāvida”. Bet 2.nodaļā viņš dod padomu ebrejiem, kas atgriezušies, būt vadītājiem vairāk ar savu dzīvi, nekā ar vārdiem. 14.nodaļā viņš aizskar ebreju uztura jautājumus, kuri bija saasinājušies.

Tomēr galvenā doma vēstulē ir vērsta uz to, lai pagānu ticīgie mācītos cienīt savas ticības jūdaiskās saknes. Pāvils uzsvēra, ka Dieva atpiršanas plāns sāka īstenoties jau gadu simtiem senā vēsturē caur ebreju tautu, praviešiem un derībām. Skaidrībai viņš piemetināja, ka Mesija nebija romietis, bet gan ķēniņa Dāvida karalisko radurakstu pēctecis.

Romiešu draudze atradās konflikta situācijā starp ebrejiem un pagāniem, no kā tā arī nekad nav atveseļojusies. Galu galā mēs redzam Priskillu un Akvilu atkal Efezā, kur atkal Pāvils viņus sveicina (2.Tim.4:19). Pa to laiku, pēc vairākiem gadu desmitiem, draudze Romā kļuva par pateicīgu augsni Aizvietošanas teoloģijas kultivēšanai – vienai no vislielākajām Agrīnās draudzes ķecerībām. Marsions ir cēlies no Romas draudzes aprindām.

Viņš mācīja Romā no 137. līdz 144.gadam pēc Kristus, sludinot, ka Vecās derības Dievs ir atriebīgs un dusmīgs, bet Jaunās derības Dievs ir cita dievība - mīlestība un žēlastība. Pat dažas no Jaunās derības grāmatām bija viņam par daudz ebrejiskas. Marsions tomēr tika izraidīts no draudzes, bet viņš paņēma sev līdzī milzum daudz pagānu kristiešu. Viņa kļūdaino doktrīnu ietekme, kas balstīta ebreju atgrūšanā tādēļ, ka viņi kā tauta kopumā nepieņēma Jēzu, ir joprojām jūtama arī mūsdienās.